

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-11-02

Diarienummer:
KSN-2022-02945

Handläggare:
Anna Lind

Beräkningstidpunkt för förtroendevaldas intjänade visstids- och ålderspension

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** fastställa beräkningstidpunkt för intjänad visstidspension och ålderspension enligt Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) till den tidpunkt då rätten skulle ha förelegat om inte den förtroendevalde fått annat uppdrag i kommunen (PBF § 10 mom 1).

Ärendet

Kommunstyrelsen är enligt Uppsala kommuns arbetsgivarstadga (kommunfullmäktige 24 november 2014 § 159) kommunens pensionsmyndighet. I samband med beslut om övergång till nytt regelverk för de förtroendevaldas pensioner den 10–11 december 2018 § 215 beslutade fullmäktige att kommunstyrelsen är pensionsmyndighet för Uppsala kommuns förtroendevalda samt att arvodesberedningen ska vara beredande organ till pensionsmyndigheten vad gäller de förtroendevaldas pensioner.

Arvodesberedningen har föreslagit att kommunstyrelsen som pensionsmyndighet ska fastställa en beräkningstidpunkt för intjänad visstidspension och ålderspension. Incitamentsstrukturen som följer av det nuvarande regelverket riskerar i vissa fall att i alltför stor uträkning påverka hur de förtroendevalda åtar sig uppdrag och kan därmed ge negativa demokratipåverkande effekter.

Beredning

Ärendet har beretts av arvodesberedningen. Kommunledningskontoret gör ingen egen beredning i ärenden som berör de förtroendevaldas ersättningar utan för på detta sätt fram arvodesberedningens förslag.

Föredragning

I Uppsala kommun har Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) gällt som grund för pensions- och omställningsvillkor för förtroendevalda som påbörjade sitt uppdrag före år 2014. Regelverket fungerar som ett förmånsbaserat system vilket innebär att en tidsfaktor och arvodets storlek samverkar vid beräkning av pensionens storlek. Om arvodet sjunker, sjunker också förmånens värde även om den vid tidigare beräkning grundats på en högre arvodesnivå. På samma vis kan förmånen öka kraftigt vid en höjning av arvodesnivån.

Detta äldre regelverk ersattes genom fullmäktigebeslutet i december 2018 av ett nytt, Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF) som vad gäller pensionsintjänandet i huvudsak är avgiftsbestämt. Varje krona genererar lika mycket i framtida pension, oavsett tidsfaktor och när den har tjänats in. Visstidspension har ersatts av en kortare omställningsersättning och omställningsstöd och ålderspension av en avgiftsbestämd pension.

Reglementena för förtroendevaldas pensioner antas av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och respektive kommuns fullmäktige. SKR har markerat att tillämpningen av reglementena inte ska ha demokratipåverkande effekter. Om det uppenbarar sig sådana i en kommun eller region, kan beslut fattas av pensionsnämnd för att mildra påverkan. Ett sådant beslut innebär enligt förslaget i föreliggande ärende att visstidspensionen läses vid den tidpunkt då rättigheten skulle ha förelegat, om den förtroendevalde inte fått nytt uppdrag i kommunen utan någon annan stans eller fått tjänst med lön.

En ändring av beräkningstidpunkt enligt förslaget omfattar endast de förtroendevalda som hade ett förtroendeuppdrag innan år 2014, och fortfarande innehar det, och som genom sin arvodesnivå tjänat in rätt till visstidspension och ålderspension eller annan förmån enligt PBF och därefter får nytt uppdrag i kommunen med lägre arvodesnivå.

Den förtroendevalde som på samma sätt har tjänat in visstidspension, ålderspension eller annan förmån och slutar för att ta uppdrag eller tjänst på annat ställe, behåller sin förmån och får den i stället minskad under utbetalning enligt reglerna om samordning, det vill säga avdrag med motsvarande del av inkomst från tjänst eller annat förtroendeuppdrag utanför kommunen.

Att inte kunna lyfta visstidspension vid det tillfälle då en förtroendevald avslutar ett uppdrag med högt arvode innebär att denne ligger kvar i det gamla intjänandet, fastän med framflyttad beräkningstidpunkt. De nya arvodena kommer att ligga till grund för beräkningen då den görs vid nästa avgångstillfälle. Detta även om arvodesnivån i sig inte berättigar till visstidspension. Detta kan ses som att rätten till visstidspension och ålderspension är intjänad, men att nivån på förmånen inte är det.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till ändrad beräkningstidpunkt medför inga ökade kostnader och hanteras inom befintlig ekonomisk ram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 2 november 2022
- Bilaga 1, arvodesberedningens beslut den 14 november 2022

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

3. Beräkningstidpunkt för förtroendevaldas intjänade visstids- och ålderspension

KSN-2022-02945

Beslut

Arvodesberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** fastställa beräkningstidpunkt för intjänad visstidspension och ålderspension enligt Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) till den tidpunkt då rätten skulle ha förelegat om inte den förtroendevalde fått annat uppdrag i kommunen (PBF § 10 mom 1).

Sammanfattning

Kommunstyrelsen är enligt Uppsala kommuns arbetsgivarstadga (kommunfullmäktige 24 november 2014 § 159) kommunens pensionsmyndighet. I samband med beslut om övergång till nytt regelverk för de förtroendevaldas pensioner den 10–11 december 2018 § 215 beslutade fullmäktige att kommunstyrelsen är pensionsmyndighet för Uppsala kommuns förtroendevalda samt att arvodesberedningen ska vara beredande organ till pensionsmyndigheten vad gäller de förtroendevaldas pensioner.

Arvodesberedningen föreslår att kommunstyrelsen som pensionsmyndighet ska fastställa en beräkningstidpunkt för intjänad visstidspension och ålderspension. Incitamentsstrukturen som följer av det nuvarande regelverket riskerar i vissa fall att i alltför stor uträckning påverka hur de förtroendevalda åtar sig uppdrag och kan därmed ge negativa demokratipåverkande effekter.

Anna Lind, förhandlingschef, föredrar ärendet för arvodesberedningen.

Underlag

- Förslag till tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen daterad 2 november 2022

Beslutsgång

Ordförande frågar om det är arvodesberedningens mening att föreslå kommunstyrelsen besluta enligt förslag och finner att arvodesberedningen beslutar så.